

18 Ιουλίου 2021

Πολυνομοσχέδιο για την Παιδεία:

Συγκεντρωτισμός, γραφειοκρατία, ασφυκτικός έλεγχος, έλλειψη διαφάνειας,

αντικειμενικότητας και συλλογικότητας

Â

Η Παιδεία έχει στον πυρήνα της ύπαρξης και της θεώρησής της τον άνθρωπο. Κυρίαρχος στόχος της είναι η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, η απελευθέρωση των δημιουργικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια των ανθρωπιστικών αξιών, καθώς και η ανατροπή των συνθηκών που γεννούν ανισότητες για τους μαθητές. Η προσφορά του δημόσιου αγαθού της ποιοτικής εκπαίδευσης είναι κρίσιμη παράμετρος για την πρόοδο και τη κοινωνική ευημερία της νέας γενιάς και της ελληνικής κοινωνίας.

Η Κυβέρνηση της Ν.Δ. και η Υπουργός Παιδείας, συνεχίζοντας την πολιτική των προκατόχων τους ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, που ως κυβέρνηση νομοθετούσαν στις διακοπές των Χριστουγέννων ή το καλοκαίρι, παρότι ως αντιπολίτευση κατήγγειλαν αυτές τις μεθοδεύσεις, κατέθεσαν για ψήφιση στη Βουλή το νομοσχέδιο «Αναβάθμιση του σχολείου, ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις», το οποίο δεν είναι προϊόν θεσμικού

διαλόγου με πολιτικές δυνάμεις, επιστημονικά σωματεία και εκπροσώπους των εκπαιδευτικών. Με την τακτική αυτή **δεν διαμορφώ νεται κλίμα συναίνεσης** και μια μακροχρόνια συμφωνία στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής. Ήδη από την κατάθεσή του, έχει «περιχαρακωθεί» στα στενά κυβερνητικά πλαίσια με αποτέλεσμα να υπάρχει ήδη η διάχυτη πεποίθηση ότι θα είναι ένα ακόμα θνησιγενές νομοθέτημα, η διάρκεια του οποίου είναι ταυτισμένη με την κυβερνητική θητεία.

Από το σχέδιο της Κυβέρνησης της ΝΔ λείπει παντελώς το όραμα για την Παιδεία και για το σχολείο που έχει ανάγκη η εποχή μας. Για αυτό δεν διατυπώνει καμία απολύτως πρόταση. Αντίθετα:

- **Διατηρεί το «κουτσουρεμένο» σχολείο των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ (με λειτουργία μέχρι 13:15) που υποβάθμισε τη Δημόσια Εκπαίδευση και κατέργησε χιλιάδες θέσεις Δασκάλων και Εκπαιδευτικών ειδικοτήτων,** με ανυπολόγιστες συνέπειες στην ποιότητα της εκπαίδευσης. Η πρόσφατη κατανομή των διορισμών μεταξύ πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η οποία ήταν **κατάφωρα άδικη**

και η οποία δεν έγινε με βάση τις πραγματικές ανάγκες σε εκπαιδευτικούς (οι οποίες όπως προκύπτουν και από τα στοιχεία τοποθέτησης των αναπληρωτών είναι 70% στην πρωτοβάθμια και 30% στη δευτεροβάθμια), υποκρύπτει πολιτική σκοπιμότητα.

- **Δεν επαναφέρει την ολοήμερη λειτουργία του δημοτικού σχολείου και νηπιαγωγείου, δεν επαναφέρει τον υπεύθυνο δάσκαλο του ολοήμερου,** ώστε οι μαθητές όταν τελειώνουν το σχολείο να έχουν προετοιμαστεί για τα μαθήματα της επόμενης ημέρας. Η σκόπιμη υποβάθμιση του Ολοήμερου σχολείου συναρτάται και με την κυβερνητική απόφαση για λειτουργία Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών(ΚΔΑΠ) από Δήμους, μέσα στα σχολεία και ταυτόχρονα με τη λειτουργία των Ολοήμερων. **Ο εγκληματικός διαχωρισμός του σχολείου, σε υποχρεωτικό (μέχρι 13:15) και προαιρετικό (13:15-16:00) που έκανε η κυβέρνηση των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ έδωσε τη δυνατότητα στην κυβέρνηση της ΝΔ να κάνει το επόμενο βήμα, το οποίο προετοιμάζει το έδαφος για την μεταφορά δράσεων και δραστηριοτήτων της δημόσιας εκπαίδευσης και του σχολείου, στους Δήμους.**

- **Η πολυδιαφημιζόμενη πολιτική των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, ουσιαστικά είναι η πολιτική της Ευέλικτης Ζώνης,** που τα τελευταία χρόνια έχει εισαχθεί στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και συνδέθηκε με τις καινοτομίες της Αγωγής Υγείας, της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, των Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων, της Αγωγής του Πολίτη. Η κυρία Κεραμέως, νομίζει ότι ανακαλύπτει «τον τροχό» και καμαρώνει νομίζοντας ότι καινοτομεί!

- **Δεν περιγράφει κανένα σύστημα επιμόρφωσης,** ούτε επαναφέρει θεσμούς που καταργήθηκαν από τους ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, όπως τα Περιφερειακά Επιμορφωτικά Κέντρα (ΠΕΚ) και δεν θεσμοθετεί το πλαίσιο των ενδοσχολικών, περιφερειακών ή κεντρικών επιμορφωτικών δράσεων (χρόνος πραγματοποίησης, διάρκεια, μοριοδότηση κλπ).

- **Απουσιάζει emphaticά η καταγραφή της ανάγκης για δημιουργία Εθνικού Συμβουλίου για την Παιδεία, αδιαφορώντας για το γεγονός ότι ο** **ι** όροι της διαβούλευσης στο πεδίο αυτής της δημόσιας πολιτικής μπορούν να εξασφαλίζουν τη συνέχεια και τη συναίνεση της Εκπαιδευτικής πολιτικής.
- Δεν περιγράφει το **καθηκοντολόγιο στο σύνολο των στελεχών της εκπαίδευσης και το σύστημα αξιολόγησης των υπόλοιπων συντελεστών της εκπαίδευσης**, παρά μόνο των εκπαιδευτικών!
- Ο εκπαιδευτικός αντιμετωπίζεται ως ένας **απλός εφαρμοστής των διοικητικών εντολών**. Το πυκνό σύστημα ελέγχου μειώνει τη δημιουργικότητα του την αυτενέργεια, τον παιδαγωγικό ρόλο του και τον γεμίζει επαγγελματικό άγχος. Ενώ «διαφημίζει» την αυτονομία της σχολικής μονάδας, ταυτόχρονα «φυλακίζει» την πρωτοβουλία των εκπαιδευτικών.
- Διαμορφώνει ένα **ισχυρό πλέγμα διοίκησης και ελέγχου του σχολείου**. Συγκροτούνται δομές και υπερδομές, προτείνονται πολλαπλοί φορείς και θεσμοί, ετοιμάζονται θέσεις για μεγάλο αριθμό στελεχών (προφανώς κομματικά προσδιοριζόμενων με βάση τις διαδικασίες επιλογής) για μια διοικητικού τύπου ασφυκτική επίβλεψη της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Η ίδια η εκπαίδευση καθίσταται ένα πολύπλοκο διοικητικό, ιεραρχικό και πυκνό από διαδικασίες ελέγχου σύστημα, που το σχολείο, η διδασκαλία και η μάθηση αντί να είναι κυρίαρχοι θεσμοί και λειτουργίες καθίστανται δευτερεύοντα πεδία! Αντί η εκπαίδευση να έχει ως ψυχή της και ως πρώτιστο μέλημά της το σχολείο, τη μάθηση, τη διαπαιδαγώγηση, τον πολιτισμό, την τέχνη, την κοινωνικοποίηση των μαθητών, τον ρόλο του εκπαιδευτικού, τα νέα παιδαγωγικά ρεύματα, τις πολλαπλές προκλήσεις των εποχών μας υποτάσσεται στη «μηχανή» της Διοίκησης! Χαρακτηριστικό παράδειγμα η υπαγωγή των Συμβούλων εκπαίδευσης στον Διευθυντή εκπαίδευσης.
- **Αντί να έχουμε μορφωτικά, παιδαγωγικά και επιστημονικά ρεύματα** για να εκφραστούν στο σχολείο, για να γίνει το σχολείο διαμορφωτής του μέλλοντος των νέων και της χώρας μας, έχουμε έναν **έντονο διοικητισμό παλιάς κοπής και μια ενίσχυση της γραφειοκρατίας και του συγκεντρωτισμού**. Τίποτα το καινοτομικό και το μεταρρυθμιστικό, που να ανοίγει νέες προοπτικές στην παιδεία. Το σχολείο αντιμετωπίζεται σαν να είναι ιδιωτική επιχείρηση.

Σε ότι αφορά τους βασικούς άξονες του νομοσχεδίου:

A. Επιλογή στελεχών της εκπαίδευσης

Είναι ολοφάνερο από τη μελέτη των συγκεκριμένων άρθρων, που αναφέρονται στην επιλογή των στελεχών της εκπαίδευσης, ότι στόχος του νομοσχεδίου είναι η κομματική άλωση της Διοίκησης και της καθοδήγησης της εκπαίδευσης, όπως έγινε και το 2020 με τον διορισμό μέσα σε 3 μέρες των «προσωρινών» Διευθυντών Εκπαίδευσης, εκλεκτών της Κυβέρνησης και συνδικαλιστικών στελεχών της παράταξης της ΔΑΚΕ σε πλήθος περιπτώσεων. Τον στόχο αυτό τον επιτυγχάνει ως εξής:

- Με τον **πλήρη έλεγχο των Συμβουλίων Επιλογής και την κατάργηση των αιρετών ν.** Τα Συμβούλια Επιλογής, που συγκροτεί η Υπουργός Παιδείας είναι απολύτως ελεγχόμενα από την ίδια, αφού **διορίζει και τα πέντε μέλη!** Ταυτόχρονα,

ολοκληρώνοντας το σχέδιο αποπομπής των αιρετών από τα Συμβούλια (που ξεκίνησε τον περασμένο Νοέμβρη

με τη «χορηγία» των ανεπίγνωστων ενεργειών ν της συνδικαλιστικής πλειοψηφίας της ΔΟΕ, όλων των παρατάξεων, πλην ΔΗΣΥ), τους αποπέμπει τώ ρα και από τα συμβούλια επιλογής στελεχών ν

κάτι που είναι πρωτοφανές στα 100 χρόνια λειτουργίας του θεσμού.

Αντικαθιστά τους εκλεγμένους εκπροσώπους των εκπαιδευτικών ν, με διορισμένους από τον Περιφερειακό διευθυντή, εκπαιδευτικούς με 15ετή τουλάχιστον προϋπηρεσία!! Αντί για Αιρετούς, τα συμβούλια θα έχουν κομματικούς εγκάθετους!

Χάνεται έτσι η φωνή των εκπροσώπων του κλάδου, η διαφάνεια, ο έλεγχος για αντικειμενικότητα και αξιοκρατία. Το κυβερνητικό σύστημα εξουσίας, μαζί με τους παρατρεχάμενους, τους μυστικοσύμβουλους και τους κολαούζους θα κάνει την αθέατη «βρώμικη» δουλειά.

- **Με το πλαφόν που θέτει στη μοριοδότηση των τίτλων σπουδών ν των υποψηφίων στελεχών (ρύθμιση που αντέγραψε από τα νομοθετήματα των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ Ν.4547/18), τίτλοι που αποκτήθηκαν από τα πανεπιστήμια προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί κλπ**, υποβαθμίζονται και

εξομοιώνονται με

τη δυνατότητα που δίνει μέσω της μοριοδότησης (αμφιλεγόμενων κάποιες φορές) σεμιναρίων, επιμορφωτικών ωρών, δημοσιεύσεων, με αποτέλεσμα να λαμβάνουν το σύνολο των μορίων της επιστημονικής συγκρότησης (28 μόρια), όλοι σχεδόν οι υποψήφιοι. Ο στόχος προφανής. Θέλει να έχουν όλοι τα ίδια μόρια

έτσι ώστε, μέσω της συνέντευξης, να επιλέξει τα «αρεστά» της στελέχη.

Αποτελεί, φυσικά, θετική εξέλιξη, η επαναφορά της διάταξης του Ν.4001/2011 για εξέταση στην ξένη γλώσσα, όσων υποψηφίων κατέχουν τίτλους (πτυχία, μεταπτυχιακά, διδακτορικά) που αποκτήθηκαν στο εξωτερικό. Τη διάταξη αυτή είχε καταργήσει η συγκυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ, για ευνόητους λόγους...

- **Με τη δήλωση προτιμήσεων σχολείων από τους υποψήφιους, πριν την πραγματοποίηση της συνέντευξης, υπονομεύεται η αντικειμενική βαθμολόγηση. Αυτό**

γίνεται για προφανείς λόγους. Ένα κομματικά διορισμένο συμβούλιο, που θα γνωρίζει εκ των προτέρων τις προτιμήσεις των υποψηφίων θα βαθμολογεί ανάλογα με το ποιο κομματικό μέλος της ΝΔ, θα διεκδικεί τη θέση. Οι μη αρεστοί θα «σφαγιάζονται», όπως προκύπτει από την εμπειρία του παρελθόντος των Κυβερνήσεων της ΝΔ.

- Με την **αύξηση των μορίων της συνέντευξης** από 14 σε 20, με στόχο να υπάρχει μεγαλύτερη ευχέρεια στα διορισμένα μέλη των συμβουλίων να «κόψουν» τους μη αρεστούς.

B. Αξιολόγηση

Η Παράταξή μας και η ΔΟΕ έχουν συγκεκριμένες θέσεις για την αξιολόγηση, τις οποίες έχουν καταθέσει επανειλημμένα στις εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας, όλων των Κυβερνήσεων. Πιστεύουμε σε μια αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών που θα είναι μια διαρκής ανατροφοδοτική διαδικασία και που θα έχει ως στόχο τη διαπίστωση αδυναμιών και ελλείψεων, οι οποίες στη συνέχεια θα εξαλείφονται, μέσω μιας συστηματικής επιμόρφωσης, η οποία απουσιάζει από το σχέδιο νόμου. Η αξιολόγηση δεν πρέπει να είναι τιμωρητική, δεν πρέπει να έχει καμιά σχέση με τη μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη των εκπαιδευτικών, δεν πρέπει να οδηγεί σε απολύσεις και δεν πρέπει να έχει ποσοστώσεις. Η αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο κατά την επιλογή στελεχών εκπαίδευσης.

Αυτή μας τη θέση την παραταξιακή, αγωνιστήκαμε στο παρελθόν και την κάναμε θέση του κλάδου από τη δεκαετία του 2000, έτσι ώστε κανείς να μην μπορεί να ισχυριστεί ότι ο κλάδος δεν έχει θέση για την αξιολόγηση, όπως θέλουν να συμβαίνει, οι δυνάμεις του λαϊκισμού και της ανευθυνότητας.

Ορισμένες διατάξεις του νομοσχεδίου της κ. Κεραμέως, που αναφέρονται στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, κινούνται στην κατεύθυνση των θέσεων του κλάδου, αφού δεν προβλέπουν ποινές, προβλέπεται επιμόρφωση, δεν συνδέονται με μισθολογική και βαθμολογική εξέλιξη, δεν εμπεριέχουν ποσοστώσεις κλπ. Είναι προφανές ότι η Κυβέρνηση της Ν.Δ. και η Υπουργός Παιδείας έκαναν πίσω, κάτω από την πίεση του εκπαιδευτικού κινήματος, από τις πάγιες θέσεις του κόμματός τους, όπως αυτές είχαν νομοθετηθεί στο παρελθόν (πχ. Ν. 4250/14, Π.Δ. 152/13). Κι αυτό είναι κέρδος για την εκπαίδευση και για το συνδικαλιστικό κίνημα.

Το νομοσχέδιο όμως **διαπνέεται από στερεοτυπικές αντιλήψεις οι οποίες είναι ξεπερασμένες** και δεν εξυπηρετούν τίποτα περισσότερο από μία επικοινωνιακού τύπου διαχείριση, η οποία επιτρέπει στην Κυβέρνηση να παρουσιάζεται ως μεταρρυθμιστική δύναμη προόδου.

Η αξιολόγηση δεν μπορεί να αναγνωστεί ως το μοναδικό όχημα άρσης των αρνητικώ ν λειτουργιώ ν και συνεπειώ ν του σήμερα. Αν ήταν μόνο αυτή η προϋπόθεση ανάκαμψης, όλα θα ήταν εύκολα. Όμως δεν είναι. Η αξιολόγηση οφείλει να αποτελέσει κομμάτι μιας λειτουργίας με παιδαγωγικό πρόσημο και περιεχόμενο, που θα αναδεικνύει τον ρόλο του εκπαιδευτικού και το αξιακό του φορτίο. Ο ρόλος του Συλλόγου Διδασκόντων είναι καθοριστικός στην υλοποίηση αυτής της πολιτικής. Άλλωστε σε αυτό το σχήμα εντάσσεται και η αναφορά στην έκθεση του 2016 της ΑΔΙΠΔΕ, όπου προκρίνεται η εσωτερική έναντι της εξωτερικής αξιολόγησης.

Η αντίληψη ότι η αξιολόγηση είναι μια στιγμιαία διαδικασία αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και όχι μια οικοσυστημική αξιολόγηση του περιβάλλοντος που διεξάγεται η διδασκαλία, είναι απαρχαιωμένα και συντηρητική. Το κλειδί στην αξιολόγηση, η οποία είναι όχημα βελτίωσης της διδακτικής πράξης και όχι εργαλείο επιβολής, είναι **η συστηματική συνεργασία σε βάθος χρόνου ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς της ίδιας ειδικότητας σε κάθε σχολική μονάδα, σε κάθε τάξη-που έχει τις ιδιαιτερότητες της- με τον συντονιστικό και καθοδηγητικό ρόλο του Συμβούλου Εκπαίδευσης.**

Μόνο έτσι θα υπάρχει ουσιαστικός και σε βάθος παιδαγωγικός προβληματισμός και διάλογος για την ανίχνευση των αδυναμιών, αλλά και την υιοθέτηση των καλών πρακτικών. Μόνο έτσι θα κατακτηθεί η έννοια και η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης ως διάσταση της ύπαρξης και της λειτουργίας του κάθε εκπαιδευτικού, του κάθε σχολείου. Η εμπέδωση ενός δημοκρατικού, παιδαγωγικού κλίματος θα απελευθερώνη τις δημιουργικές δυνάμεις στο σχολείο.

Το κυβερνητικό μοντέλο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού και των Στελεχών Εκπαίδευσης, επιχειρεί να καθιερώσει διεκπεραιωτικές γραφειοκρατικές διαδικασίες αξιολόγησης ήπιας μορφής και διακρίνεται από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- Περιγραφική και ποσοτική διαφοροποίηση της βαθμολογικής κλίμακας αξιολόγησης μεταξύ στελεχώ ν εκπαίδευσης και εκπαιδευτικώ ν. Το γεγονός

αυτό είναι ενδεχόμενο να προκαλέσει την απαρχή έντονης αντιπαλότητας στο εσωτερικό της εκπαιδευτικής κοινότητας ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς που είναι υποψήφιοι για την κατοχή θέσης στελεχών και των υφισταμένων στελεχών εκπαίδευσης.

- **Επανέρχονται διατάξεις με λαϊκίστικο περιεχόμενο που θυμίζουν έντονα την περίοδο των ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ** και αφορούν την αξιολόγηση στελεχών, μέσω **ανώ νυμων ερωτηματολογίων**

που δεν προάγουν τη διαφάνεια, την υπευθυνότητα της γνώμης. Οι αξιολογήσεις υφισταμένων προς προϊσταμένους θα πρέπει να γίνονται

επώ νυμα και με τεκμηριωμένο τρόπο,

χωρίς την αξιοποίηση πρακτικών και μεθοδεύσεων που υπηρετούν τη μικροπολιτική, τον συντεχνιασμό, τα μικροσυμφέροντα και κυρίως τη συσπείρωση ομάδων για την αντιμετώπιση του «αντίπαλου άλλου και διαφορετικού». Οι επώνυμες και τεκμηριωμένες αξιολογήσεις είναι θέμα διαφάνειας, δημοκρατίας και υπευθυνότητας.

- Η επιλογή της ανάδειξης της αξιολόγησης σε **κυρίαρχο μοτίβο και όχι η επιλογή της υιοθέτησης ολιστικού χαρακτήρα πολιτικών** που θα παρέμβουν δημιουργικά και μετασχηματιστικά στο πεδίο των συνθηκών άσκησης του εκπαιδευτικού έργου, **καταδεικνύει τη συντηρητική λογική της ΝΔ.**

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνουμε, ότι πριν την οποιαδήποτε εφαρμογή της, **υπάρχει ανάγκη δημιουργίας, κουλτούρας αξιολόγησης στα σχολεία,**

μέσω της ουσιαστικής επιμόρφωσης τόσο των στελεχών της εκπαίδευσης, όσο και των ίδιων των εκπαιδευτικών για το θέμα.

Καμιά αξιολόγηση δεν μπορεί να γίνει αν δεν προηγηθεί η **διαδικασία επιμόρφωσης.**

Μιλάμε για τη δια ζώσης και εξ αποστάσεως επιμόρφωση των στελεχών και εκπαιδευτικών, στην αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου μέσω προσεγγίσεων, μεθοδολογιών και τεχνικών ενδυνάμωσης κι αυτονόμησης ενός σύγχρονου, συμμετοχικού, δημοκρατικού σχολείου όπως: Συμμετοχική Παρακολούθηση Διδασκαλίας από εκπαιδευτικούς (peer monitoring), Μεντορική και Συμβουλευτική (Mentoring & Coaching), Διοίκηση της Εκπαίδευσης και Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Χρειάζεται η εμπέδωση κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των παραγόντων της εκπαιδευτικής κοινότητας, έτσι ώστε η αξιολόγηση να λειτουργήσει απελευθερωτικά και προς όφελος τελικά της εκπαίδευσης και των παιδιών.

Γ. Διοίκηση και Δομές εκπαίδευσης

Η Διοίκηση της εκπαίδευσης ενισχύεται σε όλα τα επίπεδά της. Η διοικητική πυραμίδα συγκροτείται με στενούς αρμούς αυστηρής επιτροπείας από την κορυφή, την ηγεσία του ΥΠΑΙΘ, μέχρι τη βάση, τον Διευθυντή και τον Υποδιευθυντή του σχολείου. Ισχυροποιεί τους Διευθυντές των σχολείων και αποδυναμώνει τους Συλλόγους Διδασκόντων – συστατικό στοιχείο του Ν.1566/1985, που κανένας μεταγενέστερος νόμος δεν αναθεώρησε, γιατί διαμόρφωνε κλίμα δημοκρατικού διαλόγου και σύνθεσης των απόψεων, στα τόσα και τόσα πολύπλοκα ζητήματα του σχολείου.

Η συλλογική λειτουργία του Συλλόγου Διδασκόντων και του σχολείου και οι δράσεις τους, παύουν να έχουν τον αυτογενή χαρακτήρα τους και συρρικνώνονται από τις διοικητικές δομές και από τις αρμοδιότητες των στελεχών της εκπαίδευσης. Και όλα αυτά όταν σήμερα αναδεικνύεται όλο και πιο έντονα η συνεργατικότητα και η συλλογική λειτουργία σε όλους τους κοινωνικούς τομείς: της εκπαίδευσης, της επιστήμης, της έρευνας, της παιδαγωγικής και αντίθετα περιθωριοποιούνται τα πυραμιδικά σχήματα και οι μονοπρόσωπες δομές.Â Â Â Â

Ενισχύεται ο συγκεντρωτισμός και η προσωποπαγής εξουσία.

Ο Διευθυντής Εκπαίδευσης με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία ασκεί συγκεκριμένα καθήκοντα που συνδέονται με την εύρυθμη λειτουργία των Σχολικών Μονάδων, τη διοικητική αποτελεσματικότητα μέσω της ορθολογικής διαχείρισης του εκπαιδευτικού προσωπικού και της διευθέτησης θεμάτων που έχουν σχέση με την υπηρεσιακή υπόσταση των εκπαιδευτικών. Με συγκεκριμένες διατάξεις του νέου νομοσχεδίου **του ανατίθενται επιπλέον αρμοδιότητες και σε τομείς που δεν έχουν σχέση αποκλειστικά με διοικητικά θέματα εκπαίδευσης.**

Αποκτά ρόλο και καθήκοντα παιδαγωγικής διαχείρισης θεμάτων που έχουν σχέση με την καθημερινή λειτουργία των Σχολικών Μονάδων, γεγονός που αναπόφευκτα θα δημιουργήσει πεδίο αμφισβήτησης, αντιδράσεων και συγκρούσεων με τους Εκπαιδευτικούς της Σχολικής Μονάδας, αλλά ακόμη περισσότερο θα επιφέρει πρόβλημα επικάλυψης αρμοδιοτήτων με τους Σχολικούς Συμβούλους(Συμβούλους Εκπαίδευσης).

Ο Διευθυντής του σχολείου είναι ο νευραλγικότερος θεσμός στην εκπαίδευση και στο

σχολείο όταν αποτελεί την εγγύηση της ενότητας συνοχής και υλοποίησης των αποφάσεων του Συλλόγου Διδασκόντων, όταν έμπρακτα επιβεβαιώνει ότι αυτός είναι πρώτος μεταξύ ίσων και εμπνευσμένος ηγέτης που καθοδηγεί το εκπαιδευτικό έργο του Σχολείου. Για να λειτουργήσει, όμως, ως συντονιστής - ηγέτης, είναι απαραίτητο να διαθέτει μία σειρά από ικανότητες, όπως: η σύνθεση διαφορετικών απόψεων, η άμβλυνση των συγκρούσεων μέσα στη σχολική μονάδα, η εμπέδωση κλίματος αλληλεγγύης και δημιουργικότητας, η διαμόρφωση ομαδικότητας.

Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων και του ρόλου του Διευθυντή Σχολείου, μέσα από τις συγκεκριμένες διατάξεις όπως αυτές περιγράφονται, είναι προφανές ότι βρίσκεται σε διαφορετική κατεύθυνση και προσανατολισμό από το παραπάνω συνεργατικό-δημοκρατικό μοντέλο λειτουργίας του Διευθυντή Σχολικής Μονάδας. Επέρχονται ανατροπές που θα επηρεάσουν καταλυτικά τον χαρακτήρα και τη φυσιογνωμία της σχολικής μονάδας, με σημαντικές επιπτώσεις στην παιδαγωγική λειτουργία και στο περιεχόμενο του εκπαιδευτικού έργου του σχολείου. Η ενίσχυση των αρμοδιοτήτων του Διευθυντή του Σχολείου συνδέονται και αφορούν:

- στην **αφυδάτωση του ρόλου του Συλλόγου Διδασκόντων και αφαίρεση δικαιωμάτων** τόσο με την επιλογή Υποδιευθυντή Σχολείου, όσο και με το περιεχόμενο του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου συνολικά, αφού παρέχεται πλέον η δυνατότητα να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και οργάνωση δράσεων εκπαιδευτικού περιεχομένου, χωρίς να είναι απαραίτητο να προηγείται εσωτερική διαβούλευση και απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων.
- στην **επιλογή νέων θεσμών ν που εισάγονται στην εσωτερική οργάνωση του Σχολείου, όπως ο θεσμός του Μέντορα, ο θεσμός του Ενδοσχολικού Συντονιστή**, οι οποίοι προτείνονται αποκλειστικά από τον Διευθυντή Σχολείου και όχι από τον Σύλλογο Διδασκόντων.
- στη **σύναψη συμφωνιών ν συνεργασίας με κάθε φορέα που κρίνει σκόπιμο**, για συμμετοχή σε προγράμματα πολιτιστικού, αθλητικού, κοινωνικού, εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος.
- στην **άσκηση πειθαρχικού ελέγχου και την επιβολή ποινής της έγγραφης επίπληξης στους εκπαιδευτικούς.**
- στην **πρόβλεψη για ενδοσχολική επιμόρφωση** (επιμορφωτικά σεμινάρια τουλάχιστον 15 ωρών ανά σχολικό έτος). Με απόφαση του διευθυντή και όχι του Συλλόγου διδασκόντων, καθορίζεται η θεματολογία κι ο φορέας υλοποίησης (εκτός πάντα του διδακτικού ωραρίου) και ο Διευθυντής χορηγεί και τη σχετική βεβαίωση παρακολούθησης.
- στη δημιουργία **Παιδαγωγικών ν Ομίλων** στο Σχολείο κατά τη διάρκεια λειτουργίας του Ολοήμερου αλλά και μετά τη λήξη του. Η ανάθεσή τους από τον διευθυντή, στην ευθύνη ενός εκπαιδευτικού, δίχως την εμπλοκή του συνόλου του εκπαιδευτικού δυναμικού του σχολείου και χωρίς παροχή κανενός ουσιαστικού κινήτρου σε συνδυασμό με την αδυναμία

εξασφάλισης επαρκούς υλικοτεχνικής υποδομής σε κάθε Σχολείο, είναι πολύ πιθανό να μετατρέψει τον θεσμό του Παιδαγωγικού Ομίλου από ευκαιρία και δυνατότητα δημιουργικής απασχόλησης και αυτενέργειας των μαθητών, σε εκσυγχρονισμένο πάρκινγκ.

Τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.)

εξακολουθούν να είναι επιφορτισμένα με

πολλές αρμοδιότητες και χωρίς στελέχωση

και δεν θα μπορέσουν να ανταποκριθούν ουσιαστικά. Οι αρμοδιότητες με κάποιες επιμέρους διαφοροποιήσεις είναι βασικά οι ίδιες (αξιολογήσεις, συμβουλευτική κτλ). Δεν αντιμετωπίζεται ουσιαστικά η γραφειοκρατική λειτουργία. Η προθεσμία των 60 ημερών που τίθεται για την έκδοση γνωματεύσεων ακούγεται, και είναι, θετική για τον πολίτη, αλλά θα μείνει ανεφάρμοστη αν τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ δεν στελεχωθούν επαρκώς. Υπήρχε και παλαιότερα ανάλογη πρόβλεψη, 45 ημερών, για τα ΚΕΔΔΥ (άρθρο 28 παρ 22 του νόμου 4186/2013) χωρίς όμως να δοθεί λύση με την μεγάλη αναμονή τις λίστες. Επισημαίνουμε ότι όπως τα ΚΕΣΥ παρέλαβαν τις λίστες των ΚΕΔΔΥ, έτσι θα παραλάβουν και τα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ τις λίστες των Κ.Ε.Σ.Υ. Ο ρόλος του Προϊσταμένου γίνεται ξεκάθαρα διοικητικός.

Αποτελεί θετικό γεγονός, η σύσταση 1100 οργανικών θέσεων Ψυχολόγων και Κοινωνικών Λειτουργών στα ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, οι οποίοι θα στελεχώσουν τις επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης (ΕΔΥ). Πέντε ΕΔΥ συνιστούν ένα ΣΔΕΥ. Τα ΣΔΕΥ πλέον μπορούν να έχουν ως κέντρο υποστήριξης και σχολείο γενικής αγωγής και όχι κατ' αποκλειστικότητα ΣΜΕΑΕ. Αυτό κάνει το σχήμα πιο ευέλικτο και δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης περισσότερων ΣΔΕΥ από τον αριθμό των υφιστάμενων ΣΜΕΑΕ σε μια περιοχή. Επίσης θετική είναι η πρόβλεψη για εγγραφή ξεχωριστών πιστώσεων στον προϋπολογισμό του ΥΠΑΙΘ, για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών καθώς υπάρχει σοβαρό πρόβλημα, γιατί μέχρι σήμερα υπάγονται για τα λειτουργικά έξοδα στις αιρετές Περιφέρειες, οι οποίες δεν δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την κάλυψη των αναγκών.

Υπάρχουν όμως πολλά σοβαρά θέματα τα οποία εκκρεμούν και πρέπει να ρυθμιστούν με Υπουργικές αποφάσεις όπως: τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες και ο Ενιαίος Κανονισμός λειτουργίας ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, η κατανομή θέσεων ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, τα καθήκοντα, οι αρμοδιότητες και ο κανονισμός λειτουργίας ΕΔΥ, η λειτουργία της επιτροπής παρακολούθησης των ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ, το Πρωτόκολλο συνεργασίας μεταξύ Σχολικής Μονάδας και γονέων –κηδεμόνων. Η αναφορά σε εξουσιοδοτικές διατάξεις, προς την ηγεσία του ΥΠΑΙΘ, δείχνει την ανετοιμότητα του Νομοσχεδίου.

Δ. Αυτονομία σχολικής μονάδας

Στη σημερινή παγκοσμιοποιημένη εποχή, της πολυπολιτισμικότητας, της ανοιχτής επικοινωνίας και της κυριαρχίας των νέων τεχνολογιών, οι μαθητές προσέρχονται στα σχολεία με διαφορετικές ανάγκες γνωστικές, γλωσσικές, κοινωνικές, πολιτισμικές κλπ. Στόχος των σύγχρονων εκπαιδευτικών συστημάτων είναι να καλύψουν τις διαφορετικές ανάγκες των μαθητών τους με αλλαγή των αντικειμένων (μαθημάτων), του περιεχομένου και της διδακτικής μεθοδολογίας. Καθοριστικό ρόλο σε αυτό οφείλει να παίζει η σχολική μονάδα.

Κάθε μια σχολική μονάδα λειτουργεί μέσα σε ένα διαφορετικό κοινωνικό-πολιτιστικό-οικονομικό πλαίσιο. Η μεγιστοποίηση της εξυπηρέτησης των διαφορετικών αναγκών των μαθητών απαιτεί ευελιξία στα προγράμματα (στοχοθετικά) και τη δυνατότητα στη σχολική μονάδα να επιλέγει τους δικούς της δρόμους. Ο μετασχηματισμός της σχολικής μονάδας σε κοινότητα μάθησης προϋποθέτει την ενίσχυση της αυτονομίας της.

Η παιδαγωγική αυτονομία της σχολικής μονάδας λοιπόν, αναφέρεται στη δυνατότητα διαμόρφωσης και προσαρμογής μέρους του αναλυτικού προγράμματος στις ανάγκες των μαθητών της. **Ευέλικτο μαθησιακό περιβάλλον, βιωματική μάθηση, ενεργή συμμετοχή μαθητών, αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, εξατομικευμένη διδασκαλία, συνεκπαίδευση είναι το πλαίσιο λειτουργίας της σχολικής μονάδας -κοινότητας μάθησης- η οποία ανατρέπει τη συγκεντρωτική λογική ότι όλα τα σχολεία σε όλη την Ελλάδα διδάσκουν σε όλους τα ίδια, ανεξάρτητα αναγκών.**

Αυτό σημαίνει αναβάθμιση του ρόλου των Συλλόγων Διδασκόντων, που θα καθορίζουν, με βάση τις ανάγκες των μαθητών και τα τοπικά – περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τους διδακτικούς στόχους της σχολικής τους μονάδας. Οι αλλαγές αυτές, συνδέονται άρρηκτα με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών που καλούνται να τα εφαρμόσουν, αλλά και με τις κατάλληλες προσαρμογές των εκπαιδευτικών υλικών και μέσων. Η σχολική μονάδα θα έχει τη δυνατότητα να έχει εξειδικευμένο εκπαιδευτικό σχέδιο με βάση τα χαρακτηριστικά του μαθητικού της πληθυσμού και τις δυνατότητες και υποδομές που διαθέτει. Να μπορεί να προγραμματίζει και να αξιολογεί τα αποτελέσματα της παρέμβασης και λειτουργίας της. Όλο αυτό πρέπει να λειτουργεί ανατροφοδοτικά για το σύνολο του εκπαιδευτικού έργου, για την αυτοεκτίμηση του εκπαιδευτικού, και να ελέγχει την επιμορφωτική και υποστηρικτική πολιτική προς τον εκπαιδευτικό, τους πόρους και τις εκπαιδευτικές πολιτικές.

Ο όρος αυτονομία, «κακοποιείται» συστηματικά από τις δυνάμεις της ανευθυνότητας και της οπισθοδρόμησης, οι οποίες τον συνδέουν με το κυνήγι χρηματοδοτήσεων, την ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης και άλλες ανοησίες, προκειμένου να εμφανίσουν όσο περισσότερους «δράκους» μπορούν, στο αφήγημά τους. Καθώς αποστρέφονται την αυτονομία, της σκέψης και της λειτουργίας των ατομικών και συλλογικών υποκειμένων, προτιμώντας την ομοιομορφία των ανακοινώσεων, των συνδικαλιστικών λόγων προκειμένου να ασκούν τον πλήρη έλεγχο, προτιμούν τον συγκεντρωτικό έλεγχο της κρατικής εξουσίας στο σχολείο, από τη δυνατότητα των συλλόγων διδασκόντων να παίρνουν πρωτοβουλίες, να εκτιμούν καταστάσεις και να χαράζουν στρατηγικές. Έτσι αντί να επιζητούν αυτονομία, οι δήθεν αυτόνομοι, επιζητούν υπερσυγκέντρωση.

Ο όρος αυτονομία, επίσης υποφέρει, και από τις ενέργειες του Υπουργείου Παιδείας, οι οποίες είναι δειλές και άτολμες και περιορίζονται σε διαχειριστικού τύπου μικροπαρεμβάσεις και διευθετήσεις, στις οποίες προσδίδει μεγαλειώδη χαρακτηριστικά. Σχολική αυτονομία, χωρίς συλλογικότητα, χωρίς ευελιξία και χωρίς διαφάνεια, δεν μπορεί να υπάρξει!

Η δυνατότητα επιλογής βιβλίου από τη σχολική μονάδα, είναι σε θετική κατεύθυνση. Όμως πρέπει να συνδεθεί με μια σειρά υποστηρικτικών – επιμορφωτικών παρεμβάσεων προς τους εκπαιδευτικούς για να φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Αρνητική όμως και ιδιαίτερα προβληματική, είναι η ρύθμιση να αποτελούν οι εκπαιδευτικοί μειοψηφία στη **σύνθεση του Σχολικού Συμβουλίου** (συμμετέχουν μόνο ο Διευθυντής του σχολείου και ένας εκπρόσωπος του Συλλόγου Διδασκόντων) σε σχέση με την εκπροσώπηση των γονέων (ένας εκπρόσωπος) και του Δήμου (δύο εκπρόσωποι).

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεν είχε, ούτε έχει, φιλοκυβερνητικά ή αντικυβερνητικά σύνδρομα. Πιστεύουμε ότι η ΔΟΕ πρέπει να ζητήσει άμεσα συνάντηση με την Υπουργό Παιδείας και να καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για το σχέδιο νόμου.

Η επιλογή της διαρκούς άρνησης, μπορεί να κάνει κάποιους να σκέφτονται ότι μπορούν με την αδιαλλαξία τους να κρύβουν την έλλειψη θέσεων τους, ή να εξυπηρετούν κομματικές και συνδικαλιστικές σκοπιμότητες, αλλά το βέβαιο είναι ότι στερεί από τον κλάδο τη δυνατότητα μέσω διορθωτικών παρεμβάσεων να επιτευχθούν καλύτερα αποτελέσματα για το δημόσιο σχολείο, τους μαθητές και τον εκπαιδευτικό.

Δημοκρατική Συνεργασία

Εκπαιδευτικώ ν Π.Ε.